TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. birželio 9 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Muitų sąjunga – Bendrijos muitinės kodeksas – Reglamentas (EEB) Nr. 2913/92 – 29 straipsnis – Muitinės vertės nustatymas – Sandorio vertė – 29 straipsnio 1 dalies d punktas – Sąvoka „susiję asmenys“ – 31 straipsnis – Atsižvelgimas į nacionalinėje duomenų bazėje esančią informaciją muitinei vertei nustatyti – Reglamentas (EEB) Nr. 2454/93 – 143 straipsnio 1 dalies b, e ir f punktai – Atvejai, kai asmenys laikomi susijusiais – 181a straipsnis – Abejonės dėl deklaruotos kainos tikrumo“

Byloje C-599/20

dėl Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2020 m. lapkričio 13 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

UAB „Baltic Master“

prieš

Muitinės departamentą prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos,

dalyvaujant

Vilniaus teritorinei muitinei,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė A. Prechal, teisėjai J. Passer, F. Biltgen, N. Wahl (pranešėjas) ir M. L. Arastey Sahún,

generalinis advokatas N. Emiliou,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2021 m. lapkričio 17 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– UAB „Baltic Master“, atstovaujamos advokatės D. Aukštuolytės,

* Proceso kalba: lietuvių.

– Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos K. Dieninio ir S. Grigonio ir V. Kazlauskaitės-Švenčionienės,

– Čekijos vyriausybės, atstovaujamos O. Serdula, M. Smolek ir J. Vláčil,

– Estijos vyriausybės, atstovaujamos N. Grünberg,

– Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos J. Rodríguez de la Rúa Puig,

– Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos G. Bain, A. L. Desjonquères, D. Dubois ir C. Mosser,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. K. Bulterman ir A. Hanje,

– Europos Komisijos, atstovaujamos F. Clotuche-Duvieusart ir J. Jokubauskaitės,

susipažinęs su 2022 m. sausio 20 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307), iš dalies pakeisto 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 82/97 (OL L 17, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k. 2 sk., 8 t., p. 179) (toliau – Bendrijos muitinės kodeksas), 29 straipsnio 1 dalies d punkto ir 31 straipsnio 1 dalies ir 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Reglamento (EEB) Nr. 2913/92 įgyvendinimo nuostatas (OL L 253, 1993, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 6 t., p. 3), iš dalies pakeisto 1999 m. sausio 8 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 46/1999 (OL L 10, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 9 t., p. 65) (toliau – Įgyvendinimo reglamentas), 143 straipsnio 1 dalies b, e ir f punktų išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant UAB „Baltic Master“ ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ginčą dėl tam tikrų importuotų prekių muitinės vertės nustatymo.

Teisinis pagrindas

Bendrijos muitinės kodeksas

3 Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Importuojamų prekių muitine verte laikoma sandorio vertė, tai yra kaina, faktiškai sumokėta arba mokėtina už prekes, parduodamas eksportui į Bendrijos muitų teritoriją, prireikus patikslinta vadovaujantis 32 ir 33 straipsniais, jeigu:

<...>

d) pirkėjas ir pardavėjas tarpusavyje nesusiję arba, jeigu pirkėjas ir pardavėjas tarpusavyje susiję, sandorio vertė priimtina muitinei remiantis 2 dalimi.

2. a) Nustatant, ar sandorio vertė priimtina pagal 1 dalį, faktas, kad pirkėjas ir pardavėjas yra tarpusavyje susiję, pats savaime nelaikomas pakankamu pagrindu pripažinti sandorio vertę nepriimtina. Prireikus turi būti įvertinamos su pardavimu susijusios aplinkybės ir nustačius, kad pirkėjo ir pardavėjo tarpusavio ryšys neturėjo įtakos kainai, sandorio vertė turi būti pripažįstama priimtina. Jeigu muitinė, remdamasi deklaranto pateikta arba kitu būdu gauta informacija, turi pagrindo manyti, kad pirkėjo ir pardavėjo tarpusavio ryšys turėjo įtakos kainai, ji tokios savo išvados motyvus turi išdėstyti deklarantui, suteikdama jam realią galimybę atsakyti. Deklaranto prašymu šie motyvai turi būti išdėstyti raštu.

b) Jeigu pardavimo sandoris sudaromas tarp susijusių asmenų, sandorio vertė pripažįstama priimtina ir prekių įvertinimas atliekamas vadovaujantis 1 dalimi, jeigu deklarantas parodo [įrodo], kad ši vertė beveik nesiskiria nuo vienos iš šių, tuo pačiu arba beveik tuo pačiu metu nustatytų verčių:
   i) tapačių arba panašių prekių pardavimo eksportui į Bendriją sandorio vertės, kai pirkėjai ir pardavėjai jokiu konkrečiu atveju nėra tarpusavyje susiję;
   ii) tapačių arba panašių prekių muitinės vertės, nustatytos vadovaujantis 30 straipsnio 2 dalies c punktu;
   iii) tapačių arba panašių prekių muitinės vertės, nustatytos vadovaujantis 30 straipsnio 2 dalies d punktu.

   Atliekant pirmiau minėtus palyginimus, turi būti deramai atsižvelgiama į nurodytus apyvartos lygių ir prekių kiekio skirtumus, 32 straipsnyje išvardytus elementus ir pardavėjo išlaidas, kai prekės parduodamos su juo nesusijusiam pirkėjui, jeigu tokių išlaidų pardavėjas neturi parduodamas prekes su juo susijusiam pirkėjui.

c) Šios straipsnio dalies b punkte nurodyti įvertinimai turi būti atliekami deklaranto iniciatyva ir tik palyginimo tikslais. Pakaitinės vertės vadovaujantis šiuo punktu negali būti nustatomos.“

4 Šio kodekso 30 straipsnyje numatyta:

„1. Jeigu muitinės vertės neįmanoma nustatyti vadovaujantis 29 straipsniu, ji turi būti nustatoma paeiliui taikant 2 dalies a, b, c ir d punktus iki pirmojo punkto, pagal kurį šią vertę įmanoma nustatyti, su sąlyga, kad deklaranto prašymu c ir d punktai turi būti taikomi atvirkštine tvarka; punkto, kuris yra paskesnis pagal šioje straipsnio dalyje nustatytą eilės tvarką, nuostatos gali būti taikomos tik tada, kai vadovaujantis tam tikru punktu muitinės vertės nustatyti neįmanoma.

2. Muitine verte, nustatyta vadovaujantis šiuo straipsniu, laikoma:

a) tapačių prekių, parduotų eksportui į Bendriją ir eksportuotų tuo pačiu arba maždaug tuo pačiu metu kaip ir prekės, kurių vertė nustatinėjama, sandorio vertė;

b) panašių prekių, parduotų eksportui į Bendriją ir eksportuotų tuo pačiu arba maždaug tuo pačiu metu kaip ir prekės, kurių vertė yra nustatinėjama, sandorio vertė;

c) vertė, nustatyta pagal prekių vieneto kainą, už kurią Bendrijoje su pardavėjais nesusijusiems asmenims parduotas didžiausias bendras importuotų prekių ar tapačių arba panašių importuotų prekių kiekis;

d) apskaičiuotoji vertė, gauta susumavus:

– medžiagų ir gamybos arba kitokio perdirbimo, atlikto gaminant importuotas prekes, išlaidas arba vertę,

– pelną ir bendrąsias išlaidas, kurių dydis lygus pelnui ir bendrosioms išlaidoms, kurios paprastai atsispindi šalies eksportuotojos gamintojų vykdomoje prekyboje prekėmis, parduodamomis eksportui į Bendriją, kurios yra tos pačios klasės ar rūšies kaip ir prekės, kurių vertė nustatinėjama,

– 32 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytų elementų išlaidas arba vertę.

3. 2 dalies taikymo sąlygos ir taisyklės išsamiau nustatomos taikant Komiteto procedūrą.“

5 Minėto kodekso 31 straipsnyje nustatyta:

„1. Jeigu importuojamų prekių muitinės vertės neįmanoma nustatyti vadovaujantis 29 arba 30 straipsniais, ji nustatoma remiantis duomenimis, kuriuos galima gauti Bendrijoje, ir naudojant priimtinas priemones, atitinkančias principus ir bendrąsias nuostatas, kurie išdėstyti:

– Susitarime dėl 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos VII straipsnio įgyvendinimo,

– 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos VII straipsnyje,

ir

– šio skyriaus nuostatose.

2. Nustatant prekių muitinę vertę pagal 1 dalį, negalima remtis:

a) Bendrijoje pagamintų prekių pardavimo Bendrijoje kaina;

b) sistema, pagal kurią muitinė pasirenka didesniąją iš dviejų alternatyvių verčių;

c) prekių kaina šalies eksportuotojos vidaus rinkoje;

d) gamybos išlaidomis, išskyrus tapačių arba panašių prekių apskaičiuotąsias vertes, nustatytas vadovaujantis 30 straipsnio 2 dalies d punktu;

e) prekių, eksportuojamų į Bendrijos muitų teritorijai nepriklausančią šalį, kainomis;

f) minimaliomis muitinėmis vertėmis

arba

g) sutartinėmis arba fiktyviomis vertėmis.“

Įgyvendinimo reglamentas

6 Įgyvendinimo reglamento 142 straipsnio 1 dalies d punkte skelbiama:

„Šioje antraštinėje dalyje

<...>

d) „panašios prekės“ – tai toje pačioje valstybėje pagamintos prekės, kurios, nors ir nėra visais atžvilgiais vienodos, tačiau yra panašių charakteristikų ir pagamintos iš panašių sudėtinių medžiagų, gali atlikti tas pačias funkcijas ir būti komerciškai pakeistinos. Prekių kokybė, reputacija, prekių ir paslaugų ženklai – tai dalis veiksnių, į kuriuos turi būti atsižvelgiama nustatant, ar prekės panašios“.

7 Šio reglamento 143 straipsnio 1 dalies b, e ir f punktuose nustatyta:

„Pagal Kodekso 3 skyriaus II dalį ir šią dalį asmenys laikomi susijusiais tik tuomet, jei:

<...>

b) jie yra juridiškai pripažinti verslo partneriai;

<...>

e) vienas iš jų tiesiogiai arba netiesiogiai valdo kitą;

f) abu šie asmenys tiesiogiai arba netiesiogiai yra valdomi trečiojo asmens“.

8 Minėto reglamento 181a straipsnyje numatyta:

„1. Muitinė neprivalo importuotų prekių muitinės vertės nustatyti remdamasi sandorio vertės metodu, jei, vadovaujantis 2 dalyje nustatyta procedūra, ji, atsižvelgusi į pagrįstas abejones, nėra įtikinama, kad deklaruojamoji vertė, remiantis Kodekso 29 straipsniu, atspindi sumokėtą arba mokėtiną bendrą sumą.

2. Jei muitinė turi abejonių, apibrėžtų 1 dalyje, ji gali paprašyti papildomos informacijos pagal 178 straipsnio 4 dalį. Jei muitinė ir toliau abejoja, prieš priimdama galutinį sprendimą, ji privalo pranešti konkrečiam asmeniui raštu, jei taip pageidaujama, apie priežastis, dėl kurių kilo abejonių, ir suteikti jam galimybes pateikti atsakymą. Galutinis sprendimas ir jį lėmusios priežastys perduodamos konkrečiam asmeniui raštu.“

9 Įgyvendinimo reglamento 23 priede „Aiškinamosios pastabos dėl muitinės vertės“ pateiktos aiškinamosios pastabos dėl, be kita ko, Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio 2 ir 3 dalių, 31 straipsnio 1 dalies ir paties Įgyvendinimo reglamento 143 straipsnio 1 dalies e punkto:

29 straipsnio 2 dalis	1. 2 dalies a ir b punktuose numatytos įvairios priemonės, skirtos nustatyti, ar sandorio vertė yra priimtina. 2. 2 dalies a punktas numato, kad, jeigu pirkėjas ir pardavėjas yra tarpusavyje susiję, turi būti nagrinėjamos su pardavimu susijusi[o]s aplinkybės, o nustačius, kad pirkėjo ir pardavėjo tarpusavio ryšys neturėjo įtakos kainai, sandorio vertė turi būti pripažįstama muitine verte. Nebūtina šias aplinkybes nagrinėti visais atvejais, kai pirkėjas ir pardavėjas yra tarpusavyje susiję. Tokio nagrinėjimo reikalaujama tik tuomet, kai iškyla abejonių dėl kainos priimtinumo. Jeigu muitinė neabejoja dėl kainos priimtinumo, kaina turėtų būti priimta nereikalaujant, kad deklarantas pateiktų papildomą informaciją. Pavyzdžiui, muitinė jau gali būti nagrinėjusi šiuos tarpusavio ryšius anksčiau arba ji gali turėti išsamios informacijos apie pirkėją ir pardavėją, ir, remdamasi šio nagrinėjimo rezultatais ar informacija, ji yra įsitikinusi, kad pirkėjo ir pardavėjo tarpusavio ryšys neturėjo įtakos kainai. 3. Jeigu muitinė be tolesnio tyrimo negali nustatyti, ar sandorio vertė yra priimtina, ji turėtų deklarantui suteikti galimybę pateikti tokią išsamią informaciją, kurios jai gali reikėti su pardavimu susijusioms aplinkybėms įvertinti, ir atitinkamai, siekdama nustatyti, ar pirkėjo ir pardavėjo tarpusavio santykiai turėjo įtakos kainai, muitinė turėtų būti pasirengusi įvertinti atitinkamus sandorio aspektus, įskaitant tai, kaip pirkėjas ir pardavėjas organizuoja savo komercinius tarpusavio santykius, ir tai, kaip buvo nustatyta konkreti kaina. Jeigu galima įrodyti, kad pirkėjas ir pardavėjas, nors ir susiję pagal šio reglamento 143 straipsnį, vienas iš kito perka ir vienas kitam parduoda prekes taip, lyg nebūtų tarpusavyje susiję, tai būtų įrodyta, kad tarpusavio ryšys neturėjo įtakos kainai. Pavyzdžiui, jeigu kaina buvo nustatyta tokiu būdu, kuris atitinka konkrečios pramonės šakos įprastą kainodaros praktiką arba taip, kaip pardavėjas pardavimo kainas nustato su juo nesusijusiems pirkėjams, tai būtų įrodyta, kad tarpusavio ryšys neturėjo įtakos kainai. Kitas pavyzdys – kai įrodoma, kad kaina yra pakankama visoms sąnaudoms padengti ir pelnui, išreikšt[am] bendruoju įmonės pelnu, gautu už tos pačios klasės ar rūšies prekių pardavimą per reprezentatyvųjį laikotarpį (pvz. per metus) gauti, tai būtų įrodyta, kad kainai nebuvo padaryta įtakos. 4. 2 dalies b punktas suteikia deklarantui galimybę įrodyti, kad sandorio vertė beveik nesiskiria nuo anksčiau muitinės pripažintų priimtinų „kontrolinių“ verčių, ir todėl ji yra priimtina pagal 29 straipsnio nuostatas. Jeigu palyginimas pagal 2 dalies b punktą yra atliktas [Jeigu tenkinamas vienas iš 2 dalies b punkte nustatytų kriterijų], įtakos klausimo pagal 2 dalies a punktą nagrinėti nebūtina. Jeigu muitinė jau turi pakankamai informacijos, kuri, neatliekant tolesnio išsamaus tyrimo, leidžia padaryti išvadą, kad tai atitinka vieną iš 2 dalies b punkte nurodytų kontrolinių tikrinimų [tenkinamas vienas iš 2 dalies b punkte nurodytų kriterijų], ji neturi pagrindo reikalauti, kad deklarantas įrodytų, kad kontrolinis patikrinimas turi būti atliktas [kad šis kriterijus tenkinamas].
29 straipsnio 2 dalies b punktas	Nustatant, ar viena vertė „beveik nesiskiria“ nuo kitos vertės, turi būti atsižvelgta į keletą veiksnių. Tarp šių veiksnių paminėtina importuojamų prekių prigimtis, pačios pramonės šakos ypatybės, metų laikas, kuriuo prekės yra importuojamos, ir tai, ar verčių skirtumas komercine prasme yra didelis. Kadangi šie veiksniai kiekvienu konkrečiu atveju gali skirtis, kaskart taikyti vienodą standartą, tokį, kaip nustatytą prekių verčių procentinį santykį, nebūtų įmanoma. Pavyzdžiui, jeigu, nustatant, ar sandorio vertė beveik atitinka 29 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytas „kontrolines“ vertes, nedidelis vienos rūšies prekių vertės skirtumas gali būti nepriimtinas, tuo tarpu žymus kitos rūšies prekių vertės skirtumas gali būti priimtinas.
<...>	<...>
31 straipsnio 1 dalis	1. Muitinės vertės, nustatomos pagal 31 straipsnio 1 dalies nuostatas, turėtų kiek įmanoma labiau būti pagrįstos anksčiau nustatytomis muitinės vertėmis. 2. Vertinimo metodais, taikytinais pagal 31 straipsnio 1 dalį, turėtų būti 29 straipsnyje ir 30 straipsnio 2 dalyje nustatyti metodai, tačiau pagrįstas lankstumas taikant šiuos metodus turėtų atitikti 31 straipsnio 1 dalies tikslus ir bendrąsias nuostatas. 3. Tarp tokių pagrįsto lankstumo pavyzdžių paminėtini šie: <...> b) *panašios prekės* – reikalavimas, kad panašios prekės turėtų būti eksportuojamos tuo pačiu arba maždaug tuo pačiu metu kaip ir prekės, kurių vertė nustatinėjama, gali būti lanksčiai interpretuojamas; panašios importuotos prekės, pagamintos kitoje eksporto šalyje nei prek[ės], kurių vertė nustatinėjama, gali būti laikomos muitinio įvertinimo pagrindu; gali būti naudojamos pagal 30 straipsnio 2 dalies c ir d punktus jau nustatytos panašių importuojamų prekių muitinės vertės; <...>
<...>	<...>
143 straipsnio 1 dalies e punktas	Vienas asmuo laikomas kontroliuojančiu kitą, kai pirmasis teisėtai ir [teisiškai arba] faktiškai gali suvaržyti antrąjį arba jam vadovauti.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

10 2009–2012 m. *Baltic Master* į Lietuvą importavo įvairias Malaizijos kilmės prekes, įsigytas iš bendrovės *Gus Group* (toliau – pardavėja). Muitinės deklaracijose šios prekės buvo nurodytos kaip „oro kondicionavimo įrenginių dalys“. Šiose deklaracijose nurodytas vienas TARIC kodas kartu su bendra šių prekių mase kilogramais. Deklaracijose *Baltic Master* kaip muitinę vertę nurodė šių prekių sandorio vertę, t. y. jų pirkimo sąskaitose faktūrose nurodytą kainą.

11 Vilniaus teritorinė muitinė, atlikusi šio importo patikrinimą, parengė ataskaitą, kurioje nurodė, kad atsisakė pripažinti 23 importo deklaracijose nurodytą sandorio vertę, nes laikėsi nuomonės, kad dėl *Baltic Master* ir pardavėją siejančių komercinių santykių pobūdžio šios įmonės turi būti laikomos susijusiais asmenimis, kaip tai suprantama pagal Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio 1 dalies d punktą, ir kad nagrinėjamų prekių muitinės vertės neįmanoma nustatyti remiantis šio kodekso 29 ir 30 straipsniais. Šioje ataskaitoje muitinė nustatė muitinę vertę pagal minėto kodekso 31 straipsnį, remdamasi nacionalinės muitinės tvarkomoje prekių muitinio įforminimo informacinėje sistemoje turimais duomenimis.

12 *Baltic Master* apskundė šią ataskaitą Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos; šis ją patvirtino 2014 m. kovo 31 d. sprendimu.

13 *Baltic Master* apskundė šį sprendimą Mokestinių ginčų komisijai prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. 2014 m. liepos 2 d. ši paliko galioti minėtą sprendimą, tačiau atleido *Baltic Master* nuo delspinigių mokėjimo.

14 *Baltic Master* pateikė skundą Vilniaus apygardos administraciniam teismui; šiame skunde ji prašė pateikti Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl Bendrijos muitinės kodekso 29, 30 ir 31 straipsnių bei Įgyvendinimo reglamento 143 straipsnio išaiškinimo. 2015 m. sausio 5 d. sprendimu minėtas teismas atmetė šį skundą ir nusprendė, kad Sąjungos teisės aiškinimas nebūtinas.

15 Gavęs apeliacinį skundą dėl šio sprendimo Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2016 m. kovo 22 d. nutartimi paliko tą sprendimą nepakeistą.

16 Europos Žmogaus Teisių Teismui priėmus 2019 m. balandžio 16 d. sprendimą *Baltic Master LTD prieš Lietuvą* (CE:ECHR:2019:0416JUD005509216), kuriame šis teismas, išnagrinėjęs *Baltic Master* skundą prieš Lietuvos Respubliką, konstatavo 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 1 dalies pažeidimą dėl to, kad Lietuvos teismai nepakankamai motyvavo atsisakymą kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas patenkino *Baltic Master* prašymą atnaujinti procesą byloje.

17 Šio teismo nuomone, jo turimoje bylos medžiagoje nėra jokio dokumento, patvirtinančio, kad tarp pardavėjos ir *Baltic Master* yra ryšys, nurodytas Įgyvendinimo reglamento 143 straipsnio 1 dalyje. Iš tiesų nėra informacijos, kuri leistų manyti, kad šios įmonės yra juridiškai pripažintos verslo partnerės, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 143 straipsnio 1 dalies b punktą, arba kad egzistuoja tiesioginė ar netiesioginė kontrolė, minima šio 143 straipsnio 1 dalies e ir f punktuose.

18 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, jog nustatyta, kad, pirma, pardavėją su *Baltic Master* sieja ilgalaikiai komerciniai santykiai, antra, prekės buvo tiekiamos nesudarius jokių pirkimo–pardavimo sutarčių, kuriose būtų aptartos pristatymo,

apmokėjimo, prekių gražinimo ir kitos tokiems sandoriams būdingos sąlygos, trečia, prekės buvo tiekiamos be jokio išankstinio apmokėjimo ir nepaisant to, kad *Baltic Master* turėjo didelių skolų pardavėjai už ankstesnius tiekimus, ketvirta, nepaisant ypač didelės ginčo sandorių vertės, netaikytos ir nenumatytos jokios prievolių įvykdymo užtikrinimo bei rizikos mažinimo priemonės, penkta, nėra duomenų, leidžiančių teigti, kad pardavėja apskritai būtų vykdžiusi kokią nors atsiskaitymų bei kitų įsipareigojimų vykdymo kontrolę, ir galiausiai, šešta, nustatyti atvejai, kai *Baltic Master* darbuotojai įgaliojimo pagrindu veikė pardavėjos vardu ir naudojosi jos spaudu.

19 Pirmesniame punkte nurodyti duomenys leidžia daryti prielaidą, kad *Baltic Master* ir pardavėją sieja ypač glaudus ryšys, dėl kurio nagrinėjami sandoriai buvo sudaryti ir vykdyti įprastai komercinei praktikai nebūdingomis sąlygomis, ir nėra objektyvių aplinkybių, galinčių pagrįsti šių sandorių ekonominę logiką. Toks elgesio modelis atitinka atvejus, kai viena sandorio šalis kontroliuoja kitą arba abi šalis kontroliuoja trečiasis asmuo.

20 Taigi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, minėtos faktinės aplinkybės gali rodyti *de facto* kontrolę ir sandorio šalys gali būti laikomos susijusiais asmenimis pagal Įgyvendinimo reglamento 143 straipsnio 1 dalies e arba f punktus. Šis teismas priduria, kad, remdamasi tomis pačiomis aplinkybėmis, Vilniaus teritorinė muitinė nusprendė *Baltic Master* ir pardavėją laikyti susijusiais asmenimis pagal šio reglamento 143 straipsnio 1 dalies b punktą, t. y. *de facto* verslo partneriais, tačiau jam kyla klausimas dėl tokio kvalifikavimo pagrįstumo atsižvelgiant į šios nuostatos tekstą, kuriame nurodyti asmenys, juridiškai pripažinti verslo partneriais.

21 Be to, minėtas teismas kelia klausimą dėl galimybės taikyti Bendrijos muitinės kodekso 31 straipsnio 1 dalyje numatytą muitinės vertės nustatymo metodą esant tokiai situacijai, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai šiuo tikslu muitinė naudoja nacionalinėje duomenų bazėje esančią informaciją, susijusią tik su vienu prekių importo atveju, ir šios prekės, nors ir pažymėtos tuo pačiu TARIC kodu ir yra tos pačios kilmės, negali būti laikomas panašiomis, kaip tai suprantama pagal Įgyvendinimo reglamento 142 straipsnio 1 dalies d punktą.

22 Šiomis aplinkybėmis Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Bendrijos muitinės kodekso] 29 straipsnio 1 dalies d punktas ir [Įgyvendinimo reglamento] 143 straipsnio [1 dalies] b, e ar f punktai turi būti aiškinami taip, kad pirkėjas ir pardavėjas laikomi susiję atvejais, kai, kaip yra nagrinėjamoje byloje, nesant dokumentų (oficialių duomenų), patvirtinančių verslo partnerystę ar kontrolę, tačiau objektyviais įrodymais pagrįstos sandorių sudarymo aplinkybės yra būdingos ne veikiant įprastinėmis ekonominės veiklos sąlygomis, bet labiau atvejais, kai [, pirma,] tarp sandorio šalių egzistuoja ypač glaudūs ir dideliu abipusiu pasitikėjimu pagrįsti verslo santykiai arba [, antra,] viena sandorio šalis kontroliuoja kitą arba abi sandorio šalys yra kontroliuojamos trečiojo asmens?

2. Ar [Bendrijos muitinės kodekso] 31 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama kaip draudžianti muitinę vertę nustatyti pagal nacionalinėje duomenų bazėje esančią informaciją apie vieną tos pačios kilmės prekių, nors ir nepanašių, kaip tai suprantama pagal [Įgyvendinimo reglamento] 142 straipsnio 1 dalies d punktą, bet priskiriamų [prie to paties TARIC kodo], muitinę vertę?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

23 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio 1 dalies d punktas ir Įgyvendinimo reglamento 143 straipsnio 1 dalies b, e ir f punktai turi būti aiškinami taip, kad pirkėjas ir pardavėjas turi būti laikomi susijusiais asmenimis, kai nėra dokumento, leidžiančio nustatyti jų ryšį, tačiau nagrinėjamų sandorių sudarymo sąlygos, kurias patvirtina objektyvios aplinkybės, gali būti laikomos patvirtinančiomis *de facto* kontrolės buvimą.

24 Pirmiausia primintina, kad Sąjungos teisės aktais, susijusiais su muitiniu įvertinimu, siekiama įtvirtinti teisingą, vienodą ir neutralią sistemą, kuri neleistų naudoti savavališkai nustatytų arba fiktyvių muitinių verčių. Taigi muitinė vertė turi atspindėti realią importuotos prekės ekonominę vertę, todėl ją apskaičiuojant būtina atsižvelgti į šios prekės elementų, turinčių ekonominę vertę, visumą (2019 m. birželio 20 d. Sprendimo *Oribalt Rīga*, C-1/18, EU:C:2019:519, 22 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

25 Konkrečiai kalbant, pagal Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnį importuojamų prekių muitine verte laikoma sandorio vertė, tai yra kaina, faktiškai sumokėta arba mokėtina už prekes, parduodamas eksportui į Europos Sąjungos muitų teritoriją, prireikus patikslinta, be kita ko, vadovaujantis to paties kodekso 32 straipsniu (2020 m. lapkričio 19 d. Sprendimo *5th AVENUE Products Trading*, C-775/19, EU:C:2020:948, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

26 Kaip jau yra nurodęs Teisingumo Teismas, muitinė vertė turi būti nustatoma pirmiausia pagal importuotų prekių „sandorio vertės“ metodą. Šis muitinės vertės nustatymo metodas laikomas tinkamiausiu ir dažniausiai naudojamu (2020 m. lapkričio 19 d. Sprendimo *5th AVENUE Products Trading*, C-775/19, EU:C:2020:948, 24 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

27 Taigi faktiškai sumokėta arba mokėtina kaina paprastai yra muitinės vertės apskaičiavimo pagrindas, net jei ši kaina yra informacija, kurią gali reikėti patikslinti, kai tai būtina siekiant išvengti savavališkai nustatytos arba fiktyvios muitinės vertės (2019 m. birželio 20 d. Sprendimo *Oribalt Rīga*, C-1/18, EU:C:2019:519, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

28 Vis dėlto pagal Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio 1 dalies d punktą leidžiama neatsižvelgti į importuojamų prekių sandorio vertę, kai tenkinamos dvi kumuliacinės sąlygos: pirma, pirkėjas ir pardavėjas yra tarpusavyje susiję, kaip tai suprantama pagal šį kodeksą, ir, antra, ši sandorio vertė yra nepriimtina nustatant muitinę vertę.

29 Pagal Įgyvendinimo reglamento 143 straipsnio 1 dalį asmenys gali būti laikomi susijusiais tik tuo atveju, jeigu jie patenka į vieną iš šioje nuostatoje detaliai išvardytų atvejų. Pavyzdžiui, pagal šio 143 straipsnio 1 dalies b punktą susijusiais laikomi asmenys, kurie yra juridiškai pripažinti verslo partneriai. Pagal minėtą 143 straipsnio 1 dalies e ir f punktus taip pat yra ir tuo atveju, kai vienas asmuo tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja kitą asmenį arba kai juos abu tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja trečiasis asmuo.

30 Pirma, negalima pritarti į bylą įstojusių valstybių narių ir Europos Komisijos pastabose pateiktam pagrindiniam argumentui, kad reikia nukrypti nuo Įgyvendinimo reglamento 143 straipsnio 1 dalies teksto, nes siaurai aiškinant šią nuostatą galėtų nukentėti Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio 1 dalies d punkto veiksmingumas ir būtų paveikta muitinės institucijų teisė nepripažinti sandorio vertės.

31 Iš tiesų reikia pažymėti, pirma, kad šiuo argumentu nepaisoma ne tik Įgyvendinimo reglamento 143 straipsnio 1 dalyje išvardytų situacijų išsamumo, bet ir šia nuostata ir Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsniu siekiamo tikslo. Kaip matyti iš šio sprendimo 24–26 punktuose primintos jurisprudencijos, importuotų prekių sandorio vertės metodui turi būti teikiama pirmenybė nustatant šių prekių muitinę vertę. Taigi nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo šio principo, turi būti aiškinamos siaurai.

32 Antra, teiginys, kad siaurai aiškinant Įgyvendinimo reglamento 143 straipsnio 1 dalį gali būti paveikta muitinės institucijų teisė nepripažinti neadekvačios sandorio vertės, yra nepagrįstas.

33 Visų pirma, pačiame Įgyvendinimo reglamento 143 straipsnio 1 dalies tekste numatyti keli atvejai, kai muitinė gali prieiti prie išvados, kad pardavėjas ir pirkėjas yra susiję, ir todėl prireikus ji gali nepripažinti Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio 1 dalyje nurodytos sandorio vertės.

34 Be to, kaip per posėdį pabrėžė Komisija, pagal Įgyvendinimo reglamento 181a straipsnį, kuris įtrauktas 1994 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 3254/94, iš dalies keičiančiu Reglamentą Nr. 2454/93 (OL L 346, 1994, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 10 t., p. 51), nustatydamos muitinę vertę muitinės institucijos gali nepripažinti sandorio vertės, jei mano, kad deklaruota importuotų prekių vertė neatspindi jų realios vertės, nesvarbu, ar tarp *Baltic Master* ir pardavėjos yra ryšys (šiuo klausimu žr. 2008 m. vasario 28 d. Sprendimo *Carboni e derivati*, C-263/06, EU:C:2008:128, 52 punktą ir 2016 m. birželio 16 d. Sprendimo *EURO 2004. Hungary*, C-291/15, EU:C:2016:455, 31 punktą).

35 Antra, dėl ryšio tarp asmenų dėl jų, kaip verslo partnerių, statuso, nurodyto Įgyvendinimo reglamento 143 straipsnio 1 dalies b punkte, reikia pabrėžti, kad pati šios nuostatos formuluotė neapima jokios faktinės partnerystės.

36 Kaip generalinis advokatas pažymėjo išvados 42 ir 43 punktuose, kadangi šioje nuostatoje nurodyti asmenys, kurie yra „juridiškai pripažinti verslo partneriai“, siekiant konstatuoti ryšį, reikia įrodyti, kad verslo partnerystę reglamentuojančiose nacionalinės teisės nuostatose numatytos sąlygos yra įvykdytos, todėl atmetama bet kokia teisiškai nepripažinta partnerystė.

37 Trečia, kalbant apie asmenis, kurie laikomi susijusiais pagal Įgyvendinimo reglamento 143 straipsnio 1 dalies e ir f punktus, pažymėtina, kad kai vienas iš jų tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja kitą arba kai juos abu tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja trečiasis asmuo, svarbu, kaip patvirtina šio reglamento 23 priede pateikta 143 straipsnio 1 dalies e punktui skirta aiškinamoji pastaba dėl muitinės vertės, atskirti *de jure* ir *de facto* kontrolę.

38 Pirmiausia, kiek tai susiję su *de jure* kontrolės buvimu, iš šio sprendimo 18 punkte nurodytų aplinkybių matyti, kad joks dokumentas neleidžia manyti, jog egzistuoja tiesioginė ar netiesioginė teisinė kontrolė, kaip tai suprantama pagal minėto 143 straipsnio 1 dalies e ir f punktus. Taigi atrodo, kad pagrindinėje byloje negalima kalbėti apie *de jure* kontrolę, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

39 Be to, kiek tai susiję su *de facto* kontrolės buvimu, iš šio sprendimo 37 punkte nurodytos aiškinamosios pastabos matyti, kad vienas asmuo laikomas kontroliuojančiu kitą, kai pirmasis gali suvaržyti antrąjį arba jam vadovauti (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Direktor na Teritorialna direktsiya Yugozapadna Agentsiya „Mitnitsi“*, C-76/19, EU:C:2020:543, 67 punktą).

40 Šio sprendimo 18 punkte nurodytos faktinės aplinkybės, atrodo, patvirtina glaudų pardavėjos ir *Baltic Master* tarpusavio pasitikėjimo ryšį, tačiau jos neleidžia daryti išvados, kad egzistuoja nurodyta galia suvaržyti ar vadovauti, tačiau tai turi patvirtinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

41 Jei atlikęs šiuos patikrinimus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas padarytų išvadą, kad nagrinėjamu atveju pirkėja ir pardavėja nėra susijusios, kaip tai suprantama pagal Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio 1 dalies d punktą, tai reikštų, kad importuotų prekių muitinė vertė iš principo turėjo būti nustatoma remiantis jų sandorio verte, o ne kitu vertinimo metodu, kaip antai numatytu šio kodekso 31 straipsnio 1 dalyje.

42 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio 1 dalies d punktas ir Įgyvendinimo reglamento 143 straipsnio 1 dalies b, e ir f punktai turi būti aiškinami taip:

– pirkėjas ir pardavėjas negali būti laikomi teisiškai pripažintais verslo partneriais arba susijusiais dėl tiesioginių ar netiesioginių *de jure* kontrolės santykių, jeigu nėra jokio dokumento, leidžiančio nustatyti tokį jų tarpusavio ryšį,

– pirkėjas ir pardavėjas gali būti laikomi susijusiais dėl tiesioginių ar netiesioginių *de facto* kontrolės santykių, kai objektyviomis aplinkybėmis patvirtintos nagrinėjamų sandorių sudarymo sąlygos gali būti laikomos rodančiomis ne tik glaudų pasitikėjimo ryšį tarp pirkėjo ir pardavėjo, bet ir tai, kad vienas iš jų gali suvaržyti kitą ar jam vadovauti arba kad trečiasis asmuo gali daryti jiems tokią įtaką.

Dėl antrojo klausimo

43 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Bendrijos muitinės kodekso 31 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad kai importuotos prekės muitinės vertės neįmanoma nustatyti pagal šio kodekso 29 ir 30 straipsnius, draudžiama ją nustatyti remiantis nacionalinėje duomenų bazėje esančia informacija apie vienintelių tos pačios kilmės prekių, kurios, nors ir nėra „panašios“, kaip tai suprantama pagal Įgyvendinimo reglamento 142 straipsnio 1 dalies d punktą, žymimos tuo pačiu TARIC kodu, muitinę vertę.

44 Pirmiausia reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 41 punkto, antrasis klausimas kyla tik tuo atveju, jei po patikrinimų, kuriuos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi atlikti atsižvelgdamas į atsakymą į pirmąjį klausimą, jis padarytų išvadą, kad muitinė pagrįstai netaikė sandorio vertės, kad nustatytų atitinkamų prekių muitinę vertę, nes šiuo atveju pirkėja ir pardavėja yra susijusios, kaip tai suprantama pagal Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio 1 dalies d punktą, ir sandorio vertė nepriimtina muitinei remiantis šio kodekso 29 straipsnio 2 dalimi. Jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas padarytų priešingą išvadą, kad šių prekių muitinė vertė turėjo būti nustatyta pagal jų sandorio vertę

vadovaujantis nurodyto kodekso 29 straipsniu, ši muitinė vertė negalėtų būti nustatyta remiantis to paties kodekso 31 straipsnio 1 dalimi, todėl antrasis klausimas, susijęs su pastarosios nuostatos aiškinimu, netektų dalyko.

45 Šiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad tiek iš Bendrijos muitinės kodekso 29–31 straipsnių formuluočių, tiek iš tvarkos, pagal kurią muitinės vertės nustatymo kriterijai turi būti taikomi remiantis šiais straipsniais, matyti, kad šios nuostatos taikomos subsidiariai. Tik nesant galimybės nustatyti muitinės vertės pagal vieną nuostatą galima remtis kita, iš karto po pirmosios nuostatos pagal nustatytą tvarką einančia, nuostata (2016 m. birželio 16 d. Sprendimo *EURO 2004. Hungary*, C-291/15, EU:C:2016:455, 29 punktas).

46 Konkrečiai kalbant apie Bendrijos muitinės kodekso 30 straipsnio 2 dalį, iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos, atrodo, matyti, kad kompetentingos muitinės institucijos negalėjo taikyti šioje nuostatoje numatytų muitinės vertės nustatymo metodų, nes *Baltic Master* nusprendė muitinės deklaracijose aprašyti importuotas prekes glaustai ir tik nurodė jų TARIC kodą ir bendrą jų masę, tačiau tai dar turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Šiuo klausimu šis teismas turės atsižvelgti į informaciją, kurią *Baltic Master* galbūt pateikė šioms institucijoms, kad būtų taikoma Bendrijos muitinės kodekso 29 straipsnio 2 dalis, analizuojama atsižvelgiant į Įgyvendinimo reglamento 23 priede esančią šiai 29 straipsnio 2 daliai skirtą aiškinamąją pastabą dėl muitinės vertės, arba šio reglamento 181a straipsnis.

47 Toliau pažymėtina, kad remiantis Bendrijos muitinės kodekso 31 straipsnio 1 dalies formuluote, kai muitinės vertės neįmanoma nustatyti taikant šio kodekso 29 ir 30 straipsnius, ji nustatoma remiantis duomenimis, kuriuos galima gauti Sąjungoje, ir naudojant priimtinas priemones, atitinkančias principus ir bendrąsias nuostatas, kurie išdėstyti tarptautiniuose susitarimuose ir šio kodekso 3 skyriaus nuostatose.

48 Galiausiai Įgyvendinimo reglamento 23 priede esančios aiškinamosios pastabos dėl muitinės vertės, susijusios su Bendrijos muitinės kodekso 31 straipsnio 1 dalimi, 1 punkte visų pirma patikslinama, kad taikant šią nuostatą nustatytos muitinės vertės turėtų kiek įmanoma labiau būti pagrįstos anksčiau nustatytomis muitinėmis vertėmis. Šios pastabos 2 punkte taip pat pabrėžiama, kad pagal minėtą nuostatą taikytini vertinimo metodai turėtų būti šio kodekso 29 straipsnyje ir 30 straipsnio 2 dalyje nustatyti metodai, tačiau pagrįstas lankstumas taikant šiuos metodus turėtų atitikti minėto kodekso 31 straipsnio tikslus ir nuostatas.

49 Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateiktos informacijos matyti, pirma, kad *Baltic Master* muitinės deklaracijose nagrinėjamas importuotas prekes apibūdino kaip „oro kondicionavimo įrenginių dalis“, jas priskyrė prie vieno TARIC kodo ir nurodė bendrą šių prekių masę kilogramais. Antra, remiantis šia informacija, atitinkama muitinė neatsižvelgė į *Baltic Master* deklaruotą sandorio vertę ir nustatė šių prekių muitinę vertę pagal Bendrijos muitinės kodekso 31 straipsnio 1 dalį, remdamasi nacionalinėje duomenų bazėje esančiais duomenimis dėl prekių, kito subjekto importuotų 2010 m. – metais vėliau, nei atliktas pirmasis pagrindinėje byloje nagrinėjamas importas, – deklaruotų nurodant tą patį TARIC kodą ir pagamintų to paties gamintojo.

50 Nagrinėjamu atveju naudojamas TARIC kodas apima įvairias oro kondicionavimo įrenginių dalis, kaip antai plastikinius variklių skydus, metalinius žiedus, vamzdžius, perdavimo laidus, jungiklius, slėgio jutiklius, pastatų grindyse esančius sūkurinius difuzorius ir elektroninius grandynus.

51 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar, atsižvelgiant į šiuo TARIC kodu žymimų dalių įvairovę ir išsamaus importuotų prekių aprašymo nebuvimą, pagal Bendrijos muitinės kodekso 31 straipsnio 1 dalį šių prekių muitinę vertę jo nagrinėjamoje byloje galima nustatyti remiantis panašių prekių sandorio verte, nors sąvoka „panašios prekės“, apibrėžta Muitinės kodekso 142 straipsnio 1 dalies d punkte, suponuoja importuojamų prekių homogeniškumą, kuris sunkiai suderinamas su nurodytu TARIC kodu žymimų prekių įvairove.

52 Šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad 142 straipsnio 1 dalies d punkte pateikta šios sąvokos apibrėžtis susijusi su muitinės vertės nustatymu pagal Bendrijos muitinės kodekso 30 straipsnio 2 dalies b punktą. Nors iš šio sprendimo 48 punkte nurodytos aiškinamosios pastabos 2 punkto matyti, kad pagal šio kodekso 31 straipsnį taikytini vertinimo metodai turėtų būti šio kodekso 29 straipsnyje ir 30 straipsnio 2 dalyje nustatyti metodai, tame pačiame punkte patikslinta, kad šie metodai turi būti taikomi pakankamai lanksčiai, be kita ko, kalbant apie sąvoką „panašios prekės“.

53 Šiuo atveju negalima laikyti nepagrįstu to, kad pagal atitinkamas Bendrijos muitinės kodekso nuostatas nepripažinusi importuotų prekių sandorio vertės jų muitinei vertei nustatyti muitinė, atlikusi *a posteriori* patikrinimą, rėmėsi deklarantės pateiktais duomenimis, t. y. šių prekių svoriu ir TARIC kodu, kuriuo jos pažymėtos. Šiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad šis kodeksas grindžiamas deklaravimo sistema, kad būtų kiek įmanoma sumažinti formalumai ir muitinės patikrinimai ir užkirstas kelias sukčiavimui ar pažeidimams, dėl kurių gali būti padaryta žalos Sąjungos biudžetui (2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Unipack*, C-391/19, EU:C:2020:547, 22 punktas).

54 Taigi atsižvelgiant, visų pirma, į būtinybę nustatyti muitinę vertę, kai įmonė nepateikė pakankamai tikslių ar patikimų duomenų apie atitinkamų prekių muitinę vertę, antra, į muitinės įstaigų pareigą rūpestingai paeiliui naudoti kiekvieną muitinės vertės nustatymo metodą (šiuo klausimu žr. 2017 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *LS Customs Services*, C-46/16, EU:C:2017:839, 52 punktą) ir galiausiai į „pagrįstą lankstumą“, kurio laikantis turi būti taikomi šie metodai, kaip nurodyta šio sprendimo 48 ir 52 punktuose minėtos aiškinamosios pastabos 2 punkte, reikia pripažinti, kad nacionalinėje duomenų bazėje esanti informacija apie tuo pačiu TARIC kodu kaip ir nagrinėjamos prekės žymimas ir iš to paties pardavėjo įsigytas prekes yra „duomenys, kuriuos galima gauti Sąjungoje“, kaip tai suprantama pagal Bendrijos muitinės kodekso 31 straipsnio 1 dalį, kuriais galima remtis kaip pagrindu nustatant atitinkamų prekių muitinę vertę.

55 Iš tiesų nuoroda į šiuos duomenis – tai priemonė, kuri kartu yra „tinkama“, kaip tai suprantama pagal šio kodekso 31 straipsnio 1 dalį, ir atitinka to paties 31 straipsnio 1 dalyje minimuose tarptautiniuose susitarimuose ir nuostatose išdėstytus principus bei bendrąsias nuostatas (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 9 d. Sprendimo *GE Healthcare*, C-173/15, EU:C:2017:195, 81 punktą).

56 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip: Bendrijos muitinės kodekso 31 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad kai importuotos prekės muitinės vertės neįmanoma nustatyti pagal šio kodekso 29 ir 30 straipsnius, nedraudžiama jos nustatyti remiantis nacionalinėje duomenų bazėje esančia informacija apie vienintelių tos pačios kilmės prekių, kurios, nors ir nėra „panašios“, kaip tai suprantama pagal Įgyvendinimo reglamento 142 straipsnio 1 dalies d punktą, žymimos tuo pačiu TARIC kodu, muitinę vertę.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

57 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, iš dalies pakeisto 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 82/97, 29 straipsnio 1 dalies d punktas ir 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92 įgyvendinimo nuostatas, iš dalies pakeisto 1999 m. sausio 8 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 46/1999, 143 straipsnio 1 dalies b, e ir f punktai turi būti aiškinami taip:**

   – **pirkėjas ir pardavėjas negali būti laikomi teisiškai pripažintais verslo partneriais arba susijusiais dėl tiesioginių ar netiesioginių *de jure* kontrolės santykių, jeigu nėra jokio dokumento, leidžiančio nustatyti tokį jų tarpusavio ryšį,**

   – **pirkėjas ir pardavėjas gali būti laikomi susijusiais dėl tiesioginių ar netiesioginių *de facto* kontrolės santykių, kai objektyviomis aplinkybėmis patvirtintos nagrinėjamų sandorių sudarymo sąlygos gali būti laikomos rodančiomis ne tik glaudų pasitikėjimo ryšį tarp pirkėjo ir pardavėjo, bet ir tai, kad vienas iš jų gali suvaržyti kitą ar jam vadovauti arba kad trečiasis asmuo gali daryti jiems tokią įtaką.**

2. **Reglamento Nr. 2913/92, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 82/97, 31 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad kai importuotos prekės muitinės vertės neįmanoma nustatyti pagal šio reglamento 29 ir 30 straipsnius, nedraudžiama jos nustatyti remiantis nacionalinėje duomenų bazėje esančia informacija apie vienintelių tos pačios kilmės prekių, kurios, nors ir nėra „panašios“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 2454/93, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 46/1999, 142 straipsnio 1 dalies d punktą, žymimos tuo pačiu TARIC kodu, muitinę vertę.**

Prechal Passer Biltgen

Wahl Arastey Sahún

Paskelbta 2022 m. birželio 9 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris
A. Calot Escobar

Antrosios kolegijos pirmininkė
A. Prechal